

De democratische code in de praktijk

Waarden en
uitgangspunten
die bibliotheken
kunnen helpen

OPEN

100

Inleiding

Bibliotheken werken aan het versterken van burgerschap en democratie. De democratische code is een set democratische waarden en uitgangspunten die bibliotheken kunnen helpen om voor henzelf deze uitgangspunten en waarden te bepalen waardoor ze ook een belangrijke voorbeeldrol kunnen vervullen.

Wat levert de code op? De Democratische Code:

- helpt bij het nemen van nieuwe initiatieven.
- geeft rust in reacties op kritiek en frictie.
- brengt het gesprek onder collega's op gang over een invulling van de rol van de bibliotheek die beter past bij de noden van deze tijd.
- geeft richting aan professionalisering waarmee de kwaliteit van de activiteiten verhoogd kan worden.
- Helpt in het vervullen van een voorbeeldfunctie.

Vind hier de code:

Voor Noord en Zuid Holland: [Nieuwe democratische code helpt bibliotheken](#)

Voor Utrechtse bibliotheken: [Nieuwe democratische code helpt bibliotheken](#)

Wil je als bibliotheek aan de slag met de Democratische Code?

We helpen je graag op weg. Je kunt zelfstandig starten met de onderstaande stappen, maar ook begeleiding krijgen. Loop je onderweg ergens tegenaan? Dan staan we klaar om mee te denken.

Samen doorlopen we een aantal stappen om de code breed toe te passen binnen de bibliotheek en te zorgen voor een plan waarmee deze ook in de toekomst geborgd blijft.

Doel van het ondersteuningsaanbod

Ervoor zorgen dat de Democratische Code van meerwaarde is voor de praktijk, door ondersteuning te bieden bij:

- A. Begrip** - het begrijpen van de Democratische Code.
- B. Lokale Invulling** - het vertalen van de code naar de eigen bibliotheek en lokale context.
- C. Implementatie** - het concreet toepassen van de code in de praktijk, met aandacht voor samenwerking en onderlinge steun binnen het team.
- D. Borging** - zorgen voor afspraken over periodieke aandacht voor de eigen democratische code

Het stappenplan

Voorwerk

Wanneer je aan de slag wilt met de Democratische Code, neem dan de volgende elementen in overweging:

Vraag	Antwoord
Wat heb je nodig om aan de slag te gaan?	Commitment bij directie en management.
Wie heb je nodig om hiermee aan de slag te gaan?	Vestigingsmanagers, programmamanager, collectiemanager en directeur.
Hoeveel tijd kost het?	Gemiddeld 8 uur per deelnemer binnen 3 maanden.
Wat levert het op?	Een blijvend resultaat met dagelijkse impact op democratie en burgerschap.
Wat is belangrijk om in gedachten te houden?	Het gaat niet om een eenmalig programma, maar om een voorbeeldrol in de praktijk.

Stap 1 urgentie voelen (2 uur)

De eerste stappen die een bieb zelf kan zetten (huiswerk):

1. Zelfstandig de e learning bekijken (zodra deze er is) of een kort filmpje.
2. Iedereen bij programmering, collectie en front offices/vrijwilligers voorbeelden laten verzamelen van casussen. Wanneer werd het scherp/ongemakkelijk met het publiek (boosheid bij publiek over een queer voorlezer tijdens de regenboogweken, een racistisch gesprek aan de leestafel tussen twee vaste bezoekers etc.) en was het iets anders dan overlast (wc papier in de gootsteen, chips tussen de boeken)? En: Wat zou je op deze momenten graag veranderen?

Stap 2 begrip (2 uur)

Met een begeleider de code close readen (snappen we het echt, moeten we de termen laden). Zijn we het hier echt mee eens?

Stap 3 gebruik (1 dagdeel)

Hoe zouden we de code willen gebruiken (denk terug aan de casussen van stap 1)? Moet er een makkelijk lezen versie komen?

Op welke manier gaan we **de code concreter** maken voor collectie, programmering en de vloer? Welke aanpassingen willen we maken? Voor welke invullingen of accenten kiezen we? (Voorbeelden van varianten worden door ons geleverd)

Wat hebben we nodig om dit in praktijk te brengen? Welke **nieuwe vaardigheden** hebben we nodig? Wat hebben we nodig van onze vestigingsmanager? Gaan we bijvoorbeeld met z'n allen een training moeilijke gesprekken voeren doen?

Op welke manieren leert **het publiek** van ons dat er een code is? Hoe willen we het gesprek aan gaan?

Stap 4 aan de slag (1,5 uur, delegatie)

Hoe zorgen we dat het **on top of mind** blijft? Maken we korte filmpjes over de onderdelen en zetten we die op insite? Bespreek je elke twee maanden een case met elkaar? Wie draagt zorg dat dit ook echt gebeurt?

Actielijst maken, taken en deadlines (multidisciplinair) verdelen.

1. Wat gaan we concreet doen? Wie gaan er wat, wanneer doen?
2. Wie is verantwoordelijk voor het vervolg? Nog beter is dit vooraf vast te leggen.

Terugkom moment (1,5 uur)

Na 3 maanden kom je weer bij elkaar. Is de actielijst in werking? Wanneer was het ingewikkeld? Wat werkte wel/niet?

Vragen?

Neem contact op met:

Mirjam Zweers (Probiblio)

mzweer@probiblio.nl

of

Joris Haanstra (BiSC)

j.haanstra@biscutrecht.nl